

Undersøgelse af IT-brug på Ollerup Friskole

I skoleåret 2019/20 vil skolebestyrelsen undersøge brugen af IT i undervisningen på Ollerup Friskole. Undersøgelsen udspringer af de IT-relaterede spørgsmål, som forældre rejste i værdiprocessen i 2018/19. Bestyrelsen fik opgaven om at undersøge IT-brugen i et lidt større perspektiv på generalforsamlingen i 2019.

I 2013 blev det besluttet at implementere iPads som IT-redskab på friskolen, og ordningen blev efterfølgende evalueret i november 2017. Da implementeringen af iPads var et valg om at "få et redskab mere i penalhuset", blev der dengang ikke taget stilling til brug af læringsplatforme og lign. i tilrettelæggelse af undervisningen. Den kommende undersøgelse af IT-brug på skolen vil derfor blive bredere end evalueringen fra 2017.

Bestyrelsen har nedsat et IT-udvalg til at planlægge og gennemføre undersøgelsen. IT-udvalget består af Jakob Ringgaard, Johan Heichelmann, Sandie Krogh, Kamille Wind og Susanne Linnet Aagaard.

Formål

Undersøgelsen har til formål at

- frembringe **viden** om brugen af IT i grundskolen fra forskning og eksperter
- afdække og beskrive **praksis** for brug af IT i undervisningen set fra både lærer- og elevperspektiv
- afdække og beskrive elevernes **adfærd** med tilgængelighed af IT
- afdække **holdninger** til IT-brug i skolen hos lærere, elever og forældre.

Undersøgelsen skulle gerne

- give både overblik over og detaljeret indsigt i brugen af IT på Ollerup Friskole.
- give anledning til refleksion hos både lærere, elever og forældre.
- danne grundlag for bestyrelsens arbejde med eventuelle ændringer af rammer og principper for brugen af IT på Ollerup Friskole.
- danne grundlag for ledelsesmæssige dispositioner.

Procesplan

Procesplanen er bygget op, så vi først indhenter viden og afdækker praksis, adfærd og holdninger, inden vi i IT-udvalget og i bestyrelsen sammenholder informationerne og kommer med anbefalinger af principiel karakter.

Undersøgelsen er dog løbende proces, hvor det naturligvis er muligt for ledelse, lærere, elever og forældre at ændre egne handlinger på baggrund af de oplysninger, som fremkommer undervejs.

Nuværende praksis

Der er ikke mindst blandt forældre mange holdninger til IT-brug i skolen, men de færreste har et reelt indblik i praksis. Hvilke redskaber bruges i undervisningen og hvor meget? Må børnene spille i frikvartererne og hvordan med mobiltelefoner?

Til brug for spørgeskemaundersøgelsen forfatter ledelse (eller lærere) en kort beskrivelse af IT-praksis på skolen for henholdsvis indskoling, mellemtrinnet og udskoling (100-150 ord for hver).

Viden fra eksterne eksperter

Undersøgelsen skal inddrage viden fra forskning, eksperter m.fl. i form af møder, undersøgelser, artikler og foredrag. Den videnbaserede del af undersøgelsen kan deles op i fire temaer:

1. IT i **grundskolen generelt**
2. IT i relation til **læring**
3. IT i relation til **trivsel**
4. IT i relation til **sundhed**

Møder:

IT-udvalget har møder med en eller flere IT-kyndige, som kan folde IT-problematikken ud og dermed fagligt klæde udvalget på til at gennemføre undersøgelsen bedst muligt.

Skriftlig viden:

IT-udvalget finder skriftlig viden fra universiteter, eksperter, artikler mm indenfor de fire temaer. Lærere og andre forældre må gerne bidrage med relevante undersøgelser og artikler til IT-udvalget.

Da informationsmængden på området er enorm, har IT-udvalget til opgave at selektere i materialet, herunder reflektere over undersøgelsers validitet, og hvem der står bag undersøgelserne (er det firmaer eller foreninger med bagvedliggende interesser?).

IT-udvalget udvælger 3-5 undersøgelser/artikler til hvert tema, og forfatter en kort beskrivelse af hver undersøgelse/artikel (100-150 ord) indeholdende viden, anbefaling og link til det fulde dokument. Opgaven er nødvendig for at gøre viden tilgængelig for bestyrelse, lærere og forældre, så kommende beslutninger så vidt muligt træffes på et fælles informationsniveau.

Foredrag:

Til dialogmødet med forældre vil der være hensigtsmæssigt med to oplægsholdere, der har viden om et eller flere af de fire temaer, og som kan lægge op til debat.

Spørgeskemaundersøgelse for lærere, elever og forældre

En væsentlig del af undersøgelsen vil være en spørgeskemaundersøgelse, der besvares af elever, lærere og forældre. Deltagerne i undersøgelsen er anonyme, dog angives klassetrin for elever og forældre (evt. kun om de er indskoling, mellemtrin eller udskoling).

Undersøgelsen skal afdække:

- praksis, både den faktiske og den oplevede
- vurdering af fordele og ulemper ved brug af IT (hvad virker godt og hvad virker mindre godt?)
- adfærd i brugen af IT
- deltageres holdninger til brugen af IT, herunder det sundhedsmæssige
- IT-påvirkningen mellem skole og hjem
- mulige afledte effekter ved brugen af IT (på fx håndskrift og læsning).

Det skal være en både kvantitativ og kvalitativ spørgeskemaundersøgelse. Undersøgelsen indeholder både åbne og lukkede spørgsmål – og også de helt åbne, så alle får mulighed for at sige det de har på hjertet.

Spørgeskemaerne vil være forskellige for elever, lærere og forældre, så de besvarer spørgsmål om de samme temaer men fra hver sit perspektiv. Spørgeskemaet vil også være forskelligt for eleverne i indskoling, mellemtrin og udskoling (hvis eleverne i indskoling overhovedet skal spørges). De tre spørgeskemaundersøgelser afholdes ikke nødvendigvis samtidig.

Spørgeskemaundersøgelsen omhandler flg. emner:

Emne	Lærere	Elever	Forældre
1. Holdning til brug af IT generelt i grundskolen	X	X	X
2. iPad til eleverne	X	Niveauopdelt	X
3. Undervisning	X		Niveauopdelt
4. Portaler	X	Niveauopdelt	Niveauopdelt
5. Læring	X	X	
6. Læsning	X	X	X
7. Håndskrift	X	X	X
8. Samarbejde og kammeratskab	X	X	
9. Spil	X	X	X
10. Sociale medier	X	X	X
11. Managed device på skole-iPads	X	X	X
12. Mobiltelefoner i skolen	X	X	X
13. Skærmtid	X	X	X
14. Faktisk skærmforbrug	X	X	X
15. Sundhed	X		X
16. Ordet er frit	X	X	X

Det skal lægges et stort arbejde i at stille spørgsmål, som ikke er ledende, og prioritere, så undersøgelsen får et passende omfang for respondenterne.

Gruppeinterviews med kvalitative spørgsmål

For at få en nuanceret viden har vi brug for nogle kvalitative interviews med grupper af brugere. Det vil typisk være om den slags temaer og spørgsmål, som egner sig dårligt til et spørgeskema.

➤ **Klassedialog i henholdsvis 7, 8 og 9 klasse:**

Vi kan benytte os af, at skolen har store elever, som har haft iPad i det meste af deres skoletid. Hvad kan de bringe os af viden om fordele og ulemper ved IT-brug. I udskoling har vi også nye elever, som kommer fra en anden praksis, og som vil kunne give os nogle refleksioner over forskellig skolepraksis, og hvad forskellen på de to betyder for dem som nye.

Klassedialogen styres af klasselæreren ud fra en række temaer/spørgsmål. Samtalen optages, så den kan renskrives.

Det kan overvejes om der skal være en klassedialog med en eller alle klasse(r) i mellemtrinnet.

➤ **Gruppeinterview med udvalgte/interesserede lærere:**

Mødet skal både beskrive, skabe refleksion og komme med løsningsforslag:

- Praksis: Vi vil gerne blive klogere på undervisning med IT som redskab og brugen
- IT-logikken: Mulighederne i IT-systemer er nærmest uendelige. Brugen af et redskab leder let til brugen af det næste. IT har en særlig logik, hvor det giver mening at tage næste skridt – uden at det nødvendigvis giver den bedste pædagogik. Drøftelse af hvordan vi arbejder, så vi sikrer det bevidste valg?
- Løsninger: Vi vil gerne have lærernes forslag til løsninger på de udfordringer, som er fremkommet i spørgeskemaundersøgelsen.

Gruppeinterviewet af skolelederen ud fra en række temaer/spørgsmål. Samtalen optages, så den kan renskrives.

Dialogmøder med lærere og forældre

Der skal være dialogmøder med henholdsvis forældre og lærere. Begge møder må gerne bidrage med ny information til undersøgelse (viden og holdninger) og give anledning til refleksion hos deltagerne. Mødet med lærerne skal være med til at kvalificere undersøgelsen, mens mødet med forældrene skal bidrage med holdninger til undersøgelsens resultater og forslag til løsninger.

- **Dialogmøde med lærerne** med flg. dagsorden for punktet IT:
 1. Kort præsentation af undersøgelsen og formålet med den.
 2. Præsentation af procesdesign med dialog om forbedringer.
 3. Præsentation af spørgeskemaundersøgelser med dialog om konkrete ændringer af den.
 4. Evt. oplæg fra ekspert med efterfølgende dialog?

- **Forældremøde** med flg. dagsorden:
 1. Kort præsentation af undersøgelsen og formålet med den.
 2. Oplæg fra to eksperter med viden om IT i grundskolen generelt og i relation til læring, trivsel og sundhed. Spørgsmål i plenum til eksperterne.
 3. Præsentation af resultaterne af spørgeskemaundersøgelsen, og den viden som undersøgelsen hidtil har bragt om praksis, adfærd og holdninger.
 4. Diskussion i grupper om den fremtidige brug af IT på Ollerup Friskole.
 5. Opsamling i plenum.

Behandling i bestyrelsen og ledelsen

IT-udvalget samler undersøgelsen i en rapport, som præsenteres i bestyrelsen. Rapporten deler både udfordringer og løsningsforslag op i, hvad der hører under bestyrelsesbeslutninger, og hvad der hører til i ledelsesrummet. Dette er vigtigt i en undersøgelse med store detaljerighed.

Bestyrelsen drøfter rapporten resultater. Den vedtager eventuelt nye rammer og/eller principper for brug af IT på Ollerup Friskole. Bestyrelsen kan udpege emner, som der ønskes at skolelederen skal tage hånd om (ikke hvordan).

Det står i hele processen skolelederen frit for at agere på forhold der afdækkes, som han allerede inden for de nuværende IT-rammer ønsker at ændre på.

Generalforsamlingen

Bestyrelsens eventuelle forslag til nye principper og rammer for IT-brug skal præsenteres og til afstemning på generalforsamlingen i maj 2020.

Ledelsen kan hvis relevant informere om de forandringer, som hører under ledelsesrummet.

Tidsplan

Overordnet tidsplan for hele processen:

Sept. 2019	Beslutte undersøgelsesomfang i IT-udvalget og bestyrelse.
Oktober	Indhentning af viden fra eksterne eksperter og bearbejdning af materialet.
Primo nov.	Tilretning af spørgeskemaundersøgelse i IT-udvalget. Valg af onlinesystem til gennemførelse af spørgeskemaundersøgelse. Test af spørgeskema på elever og forældre (evt. blot bestyrelsens egne børn og ægtefæller) og på enkelte lærere, så de værste fejl kan rettes til.
Primo nov.	Planlægning af klassedialog og spørgsmål til snakken.
11. nov.	Dialogmøde lærere og bestyrelse, hvor proces, undersøgelsesdesign og viden præsenteres og hvor spørgeskemaundersøgelsen rettes til.
Ultimo nov.	Gennemførelse af klassedialog i udskolingen (og evt. i mellemtrinnet?).
Ultimo nov.	Gennemførelse af spørgeskemaundersøgelse.
Januar 2020	Data fra spørgeskemaundersøgelsen bearbejdes og resultaterne offentliggøres til lærere og forældre.
Primo jan.	Planlægning af gruppeinterview med lærerne og spørgsmål til snakken.
Ultimo jan.	Dialogmøde med forældre om viden og holdninger og adfærd, herunder resultaterne af spørgeskemaundersøgelsen. Lærerne er naturligvis også velkomne her.
Ultimo jan.	Gennemførelse af gruppeinterview med udvalgte/interesserede lærere.
Feb.	Den samlede mængde data bearbejdes i IT-udvalget.
Marts og april	Undersøgelsen behandles i bestyrelsen og ledelsen. IT-udvalget udarbejder eventuelle forslag til rammer og principper for brugen af IT på baggrund af drøftelser i bestyrelsen. Seneste på bestyrelsesmødet inden generalforsamlingen vedtager bestyrelsen sin indstilling til generalforsamlingen.
Maj	Behandling af forslag på generalforsamlingen.